

Turystyczna kaplica w Warszawie

Chomiczówka to dziś wielkie warszawskie osiedle, a niegdyś kolonia wykrojona z folwarku Wawrzyszew. Po parcelacji folwarku działki wykupił bracia Chomiczowie w 1913 r. „Kolonія Chomiczów” dała nazwę dzisiejszej Chomiczówce. Włączono ją do Warszawy w 1951 r. Osiedle rosło od lat 60. XX w., powstawały szkoły, przedszkola, sklepy, dom kultury. Brakowało, oczywiście, kościoła. Ponad 20 tysięcy mieszkańców Chomiczówki miało do wyboru niewielkie świątynie na Wawrzyszewie lub na Powązkach.

Sywetka kościoła przy ulicy Josepha Conrada na Chomiczówce przypomina kształtem namiot. Odnosząc się do tradycji biblijnej, dostrzegamy wyrazisty symbol: namiot spotkania z Bogiem. Kształt świątyni można także porównać z namiotem turystycznym. To porównanie jest także zasadne, oddaje bowiem ducha miejsca. Jest to duch turystyczny, petelkowski.

Kościół pw. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych, patronuje szczególnie „ludziom drogi” – turystom. Serwico turystycznego sacrum jest kaplica nazywana „Kaplicą przewodników” lub „Kaplicą PTTK”. Kto do niej wejdzie znajdzie się w turystycznym sanktuarium.

Początki tego dzieła można przypisać przypadkowi, choć może na innym planie został on przewidziany i chodziło tylko o zbieg okoliczności. Przypadki uložyły się tak. Pewnego letniego dnia 1980 r. Tadeusz Martusewicz, mieszkaniek Chomiczówki, wracając do domu spotkał księdza, który z zafasowaną miną patrzył na ciągnące się przed nim nieuporządkowane pole. Pan Tadeusz podszedł, podchwilił Boga i zapytał troskliwie o przyczynę tego fraszku. W odpowiedzi usłyszał: „Myślę, jak tu zbudować kościół”. Tak się zaczęło.

Tadeusz Martusewicz, geodeta, pracownik Warszawskiego Przedsiębiorstwa Geodezyjnego był (i jest) turystą, ówczesnie prezesem Oddziału Stołecznego PTTK i prezesem Koła PTTK, które założył w swoim przedsiębiorstwie. W tym czasie trwały starania Kurii Metropolitalnej o zgodę na budowę kościoła na Chomiczówce. Użytkowano ją w 1982 r. Zadanie to powierzone ks. Janowi Hurynowi. Plac pod budowę i krzyż poświęcił biskup Jerzy Modzelewski w tymże 1982 r. Wtedy do akcji wkroczyli turyści. Tadeusz Martusewicz zapropomował, aby koledy geodeci należały do Koła PTTK przy Warszawskim Przedsiębiorstwie Geodezyjnym podjęli się obsługi geodezyjnej przy budowie kościoła. Kolobratwie działo projekt uchwała, dodając, że będzie to czyn upamiętniający wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża.

Oddział geodeci-turysty przez 25 lat towarzyszyli wszystkim pracom budowlanym, pracując nieodpłatnie popołudniami i w wolnych

dnia. Wykonali ogromną i dobrą robotę. Godzi się zatem wymienić, iż było to założenie sieci geodezyjnej, opracowanie sieci wodociągowej, instalacji gazowych i kabli energetycznych, wyznaczenie obrysu kościoła, osi konstrukcyjnych, obliczenie mas ziemnych, inwentaryzacja urządzeń podziemnych, prace geodezyjne związane z konstrukcją dachowej i inwentaryzacja powykonawcza obiektu.

Kościół na Chomiczówce od początku budowy cieszył się szczególnymi względami prymasa Józefa Glempa. Poświęcił On tymczasową kaplicę i odprawił w niej pierwszą Pastercę w 1982 r. Powiedział wówczas: *Z wielką radością i wzruszeniem odprawiam pierwszą Mszę Świętą w kaplicy, która tak bardzo była wyczekiwana przez mieszkańców osiedla. W przyszłości powstanie tu duża świątynia. Czy to nie jest cud? W maju 1985 r. Prymas poświęcił kamień węgielny, a 7 czerwca 2003 r. konsekrował kościół. W homilii powiedział m.in.: Cieszę się, że kościół Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych ma już swoją historię i że leży na początku szlaku turystycznego*

do Puszczy Kampinoskiej, gdzie znajduje się Sanktuarium Matki Bożej Radoszej Opiekunki Przyrody w Secyminie. Kościół ten jest także obiektem związanym z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, które ma w swojej swojej kaplicę, tablicę memoriałową i wizerunek przedstawiające odznaki turystyczne i motywy puszczańskiej przyrody. Ksiądz Prymas, przyjaciel turystyki, był w jeszcze w tej świątyni przy różnych okazjach.

Zaangażowanie geodetów-turystów przy budowie kościoła i serdeczne kontakty z proboszczem Hurynem zmobilizowały działaczy PTTK do dalszych działań. Tadeusz Martusewicz, w porozumieniu z Oddziałem Stołecznym PTTK, wysunął projekt urządzenia kaplicy turystycznej dla uczczenia jubileuszowego Roku 2000 150-lecia PTTK. Zarząd Główny Towarzystwa, przywlekający duże znaczenie do kulturowania tradycji narodowych i organizacyjnych, z radością podjął te inicjatywy. Prymas Józef Głemp zaakceptował projekt (...), który ma upamiętnić i zawierzyć naszym Wspomożycielek działaczy bliski mi ruch turystyczny.

Oddział Stołeczny wystosował apel do wszystkich członków i oddziałów PTTK o wsparcie finansowe dla ufundowania czterech witraży przedstawiających odznaki PTTK (...), co pozwoli na trwałe upamiętnienie tradycji społecznej turystyki w Polsce i jej prekursorów – PTTK oraz ich kontynuatorów – PTTK. Odzew był entuzjastyczny i powszechny, co pozwoliło w krótkim czasie zrealizować projekt.

W kaplicy PTTK imienia Jana Pawła II znajduje się figura Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych. Po obu jej stronach są cztery witraże z 28 kwaterkami, w których widnieją

odznaki organizacyjne. Krajoznawcze i turystyki kwalifikowanej PTTK. Wśród nich odnowił, aby przedstawiono odznaki oddziałów Armii Krajowej. Powstał społeczny Komitet Budowy Witraży złożony z przedstawicieli AK i PTTK. Zamówienia na witraże składał Związek Żołnierzy AK, Związek Sybilaków, Oddział Stołeczny PTTK, Oddziały Przewodników PTTK. Witraż na pięciu polach przedstawia Matkę Boską Powstańczą i 22 odznaki oddziałów walczących w Powstaniu Warszawskim, w Górach Świętokrzyskich, odznaki żołnierzy zamordowanych w obozach hitlerowskich i sowieckich. Jest także odznaka plutonu Słowników walczących w szeregach AK, ufundowana przez ambasasadę słowacką. Witraż poświęcił biskup Marian Dusz 24 lipca 2004 r.

Również Stowarzyszenie Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych przy udziale PTTK ufundowało witraże upamiętniające

Na ścianie „papeśkiej” obraz Krzysztofa Wojnarowicza przedstawiający Jana Pawła nad Morskim Oknem w Tatrach. Obok odznaka nadania papieżowi tytułu „Członek Honorowy PTTK” i stosowny dokument, w którym czytamy: *X Zjazd Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego obradujący w dniu 14 listopada 1981 roku w Warszawie, kierując się głębokim przekonaniem, że najznakomitszymi spośród członków zwyciężonych Towarzystwa jest Karol Wojtyła, Jego Świątobliwość Jan Paweł II, na podstawie Statutu PTTK nadaje Jego Świątobliwości członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.*

Kaplicę poświęcił 19 maja 2001 r. Ksiądz Prymas w asyście arcybiskupa Edmunda Radożyńskiego, przewodniczącego Rady ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek Episkopatu Polski. Na uroczystości stawił się poczytany szanowany jednostek PTTK z całej Polski, działacze turystyki, księża – członkowie Towarzystwa, wśród nich ks. prałat dr Jerzy Pawlik – Członek Honorowy PTTK, ks. prałat Roman Andrzejczyk i prof. Marek Starowiejski – przewodniczący turystyki górskiej.

Stowodwiko turystyczne nie poprzestano na tym i wywiązało się z projektem tematyki witraży w prawej ścianie nawy. Przy pełnej aprobacie strony kościelnej projekt wykonano. Witraże przedstawiają 18 roślin chronionych i św. Franciszka, patrona przyrody i ekologii. Oddziały PTTK ufundowały 14 kwatek z wizerunkami roślin. Witraż poświęcił biskup Marian Dusz 19 października 2002 r.

Gdy proboszcz ogłosił, że oczekuje od parafian pomocy

słów na tematy witraży w lewej ścianie nawy, nieustraszył Tadeusz Martusewicz zaproponował, aby przedstawiono odznaki oddziałów Armii Krajowej. Powstał społeczny Komitet Budowy Witraży złożony z przedstawicieli AK i PTTK. Zamówienia na witraże składał Związek Żołnierzy AK, Związek Sybilaków, Oddział Stołeczny PTTK, Oddziały Przewodników PTTK. Witraż na pięciu polach przedstawia Matkę Boską Powstańczą i 22 odznaki oddziałów walczących w Powstaniu Warszawskim, w Górach Świętokrzyskich, odznaki żołnierzy zamordowanych w obozach hitlerowskich i sowieckich. Jest także odznaka plutonu Słowników walczących w szeregach AK, ufundowana przez ambasasadę słowacką. Witraż poświęcił biskup Marian Dusz 24 lipca 2004 r.

Również Stowarzyszenie Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych przy udziale PTTK ufundowało witraże upamiętniające

polscy czyn zbrojny w II wojnie światowej: bitwy pod Monte Casino, pod Lenino, pod Arnhem, szturm Berlina, odznaki Krzyża Niepodległości, Pierwszej Dywizji gen. Maczka i inne.

Kościół na Chomiczówce jest początkiem kampanioskiego szlaku turystycznego prowadzącego do sanktuarium maryjnego w Secyminie. Bywa często, że grupy wyruszają niebieskim szlakiem zamawiając przedtem grzyby. W kościele odbywają się uroczystości w Górah Świętokrzyskich, odznaki żołnierzy poswięcone znanym działaczom PTTK i rocznie towarzyszą. Odwiedzający Warszawa członkowie PTTK nie zapominają odwiedzić swojej „turystycznej” świątyni. Stała się ona symbolem i patronuje wszystkim wyruszającym na szlak, aby poznać kraj, wzmacniać się duchowo i fizycznie.

Andrzej Datko

